

ข้อบังคับ กคพ.

ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๔) และมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง และวรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ กคพ. จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือผู้รักษาราชการแทนอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ

“รองอธิบดี” หมายความว่า รองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือผู้รักษาราชการแทนรองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ

“หน่วยงาน” หมายความว่า กอง กองคดี สำนักงานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากอง ซึ่งอธิบดีได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ที่ขึ้นการบังคับบัญชากับอธิบดีหรือรองอธิบดี โดยมีอำนาจและหน้าที่ในการป้องกันปราบปราม สืบสวน และสอบสวนคดีอาญาตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗

“ผู้บังคับบัญชา” หมายความว่า อธิบดี รองอธิบดี หัวหน้าหน่วยงาน และพนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้ที่มีอำนาจหน้าที่กำกับ ควบคุม สั่งการ ตามสายการบังคับบัญชา จนถึงหัวหน้าคณะพนักงานสืบสวน หรือหัวหน้าคณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ

กรณีข้อบังคับนี้กล่าวถึงบทบัญญัติ หรือมาตราในกฎหมาย หากมิได้ระบุชื่อกฎหมายไว้ ให้หมายความถึงบทบัญญัติ หรือมาตราในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๔ ให้อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษรักษาราชการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ รวมทั้งมีอำนาจออกระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือข้อกำหนดอื่นใดเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษตามข้อบังคับนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาจรวบรวมเป็นประมวลเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานก็ได้

หมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๕ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการสืบสวนและการสอบสวนคดีพิเศษที่ตนเองรับผิดชอบให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และข้อสั่งการของผู้บังคับบัญชา

ข้อ ๖ การลงนามในหนังสือหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษ หากกฎหมายหรืออนุบัญญัติในเรื่องนั้น ๆ มิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้รักษาราชการแทน หรือหัวหน้าคณะ กรณีที่ปฏิบัติงานเป็นคณะ ตามที่เห็นสมควร

กรณีเป็นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ คณะรัฐมนตรี รัฐสภา หรือเกี่ยวข้องกับองค์การตามรัฐธรรมนูญ หรืออาจกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นทำนองเดียวกัน ให้เสนออธิบดีในฐานะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้รับผิดชอบในคดีพิเศษทั้งปวงเป็นผู้ลงนาม

หมวด ๒
การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษ

(การเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ)

ข้อ ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ย่อมมีอำนาจในการจับผู้มีความผิดในคดีพิเศษเท่านั้นและนำส่งพนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมาย

เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ จะมีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ได้มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษตามข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่คดีพิเศษปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษและการสั่งการให้ข้าราชการหรือลูกจ้างกรมสอบสวนคดีพิเศษปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสืบสวน

ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับปฏิบัติหน้าที่ในการจับผู้มีความผิดในคดีพิเศษเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการมอบหมายเจ้าหน้าที่คดีพิเศษในการจับด้วย

(อำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน)

ข้อ ๘ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ อธิบดีมีอำนาจออกประกาศกำหนดกฎหมายเพื่อให้หน่วยงานรับผิดชอบการป้องกัน การปราบปราม การสืบสวน และการสอบสวนคดีพิเศษ โดยต้องสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสอบสวนคดีพิเศษ

กระทรวงยุติธรรม รวมทั้งมีอำนาจประกาศกำหนดกฎหมายให้หน่วยงานที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น
ที่ไม่มีฐานะเทียบเท่ากองซึ่งอธิบดี ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
เพื่อรับผิดชอบในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ ในกฎหมายบางเรื่องที่ยังไม่ได้ถูกกำหนดเป็นอำนาจ
หน้าที่ของหน่วยงานใด

(การสืบสวนตามมาตรา ๒๓/๑)

ข้อ ๙ กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าคดีความผิดทางอาญาใดเป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๑
วรรคหนึ่ง (๑) หรือมีคดีความผิดทางอาญาใดที่สมควรเสนอ กคพ. มีมติเป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๑
วรรคหนึ่ง (๒) ให้หน่วยงานเสนอเรื่องถึงอธิบดีเพื่อพิจารณาสั่งการ และให้รายงานผลการดำเนินการ
เพื่อพิจารณาสั่งการด้วย

อธิบดีอาจแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองและเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณามีคำสั่ง
ให้สอบสวนคดีใดเป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) หรือไม่ ก็ได้

ในการสืบสวนคดีอาญาอื่นที่เห็นสมควรเสนอ กคพ. พิจารณามีมติเป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๑
วรรคหนึ่ง (๒) ให้ดำเนินการตามระเบียบ กคพ. ว่าด้วยการสืบสวนคดีความผิดทางอาญาเพื่อเสนอ
กคพ. มีมติให้เป็นคดีพิเศษ และประกาศ กคพ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการร้องขอและเสนอให้
กคพ. มีมติให้คดีความผิดทางอาญาใดเป็นคดีพิเศษ ด้วย

(พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบการสอบสวน)

ข้อ ๑๐ ในการสอบสวนคดีพิเศษ ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษที่ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้
เป็นพนักงานสอบสวนผู้เป็นหัวหน้าและเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคสี่ และมาตรา ๑๔๐ ดังนี้

(๑) อธิบดี เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในบรรดาคดีพิเศษทั้งปวง

(๒) รองอธิบดี เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในบรรดาคดีพิเศษทั้งปวงของหน่วยงานที่อยู่
ในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแล

(๓) หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้รักษาราชการแทน เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในบรรดา
คดีพิเศษทั้งปวงของหน่วยงาน

สำหรับการสอบสวนคดีพิเศษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐
ให้เป็นไปตามที่อัยการสูงสุดมอบหมาย

ข้อ ๑๑ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนคดีพิเศษตามข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง
ให้มีอำนาจในการมีความเห็นทางคดีตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) อธิบดี สำหรับคดีพิเศษที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท ผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ คณะรัฐมนตรี รัฐสภา หรือเกี่ยวข้องกับองค์กรตามรัฐธรรมนูญ คดีที่มีรองอธิบดี
เป็นหัวหน้าคณะ หรือคดีพิเศษที่มีความเสียหายหรือทรัพย์สินที่เป็นของกลางในคดีเกินหนึ่งพันล้านบาท

หรือคดีที่เป็นที่สนใจของสาธารณชน หรือคดีมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่อธิบดีเห็นสมควรและสั่งการให้เสนออธิบดี

เมื่อปรากฏคดีตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานรายงานตามสายการบังคับบัญชาจนถึงอธิบดีเพื่อทราบ และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้เสนอสำนวนการสอบสวนตามสายการบังคับบัญชาจนถึงอธิบดีเพื่อมีความเห็นทางคดีส่งพนักงานอัยการหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามกฎหมาย ทั้งนี้ ในระหว่างการสอบสวน อธิบดีอาจใช้อำนาจเข้าควบคุมการสอบสวนเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก็ได้

(๒) รองอธิบดี สำหรับคดีพิเศษของหน่วยงานในกำกับดูแล เฉพาะคดีที่มีหัวหน้าหน่วยงานหรือที่มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกำกับดูแลเป็นหัวหน้าคณะ คดีที่มีการร้องขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับการสอบสวน คดีที่หน่วยงานมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา คดีที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีขึ้นไปไม่ว่าจะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม หรือคดีพิเศษที่มีความเสียหายหรือทรัพย์สินที่เป็นของกลางในคดีตั้งแต่ห้าร้อยล้านบาทแต่ไม่เกินหนึ่งพันล้านบาท

เมื่อปรากฏคดีตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานรายงานให้รองอธิบดีทราบและเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้เสนอสำนวนการสอบสวนตามสายการบังคับบัญชาจนถึงรองอธิบดีที่กำกับดูแลหน่วยงานเพื่อมีความเห็นทางคดีส่งพนักงานอัยการหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามกฎหมาย

(๓) หัวหน้าหน่วยงาน สำหรับคดีพิเศษของหน่วยงานทุกคดี ยกเว้นคดีพิเศษที่อยู่ในหลักเกณฑ์ตาม (๑) และ (๒)

(พนักงานสืบสวนและพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ)

ข้อ ๑๒ กรณีที่จะต้องสืบสวนหรือสอบสวนคดีพิเศษเรื่องใด ให้ดำเนินการในรูปแบบคณะบุคคล เว้นแต่อธิบดีจะมอบหมายเป็นอย่างอื่น

การแต่งตั้งคณะบุคคลหรือการมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวนคดีพิเศษให้เป็นหัวหน้าเท่านั้น

ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะบุคคลหรือการมอบหมายตามวรรคหนึ่ง

(การร่วมปฏิบัติหน้าที่และการส่งประเด็นในการสืบสวนและการสอบสวน)

ข้อ ๑๓ หัวหน้าคณะหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษที่ได้รับมอบหมาย อาจร้องขอให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษในสังกัดกองปฏิบัติการคดีพิเศษภาค หรือหน่วยงานอื่นในกรมสอบสวนคดีพิเศษที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญร่วมปฏิบัติหน้าที่ หรือดำเนินการสืบสวนหรือสอบสวนแทนตนในบางเรื่องหรือบางประเด็นก็ได้

กรณีมีความจำเป็นดังกล่าว ให้รายงานถึงหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาและให้หัวหน้าหน่วยงานมีหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการกองปฏิบัติการคดีพิเศษภาค ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการคดีพิเศษภาค หรือหัวหน้าหน่วยงานนั้น แล้วแต่กรณีเพื่อดำเนินการ

ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษของหน่วยงานที่ได้รับการร้องขอและได้รับมอบหมายเป็นผู้ดำเนินการ มีอำนาจสืบสวนหรือสอบสวนในเรื่องหรือประเด็นดังกล่าว และเมื่อได้ดำเนินการเสร็จแล้วให้หน่วยงานที่รับดำเนินการมีหนังสือส่งผลการดำเนินการมารวมสำนวนโดยเร็ว

ในคดีที่จะต้องมีการร่วมสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐ หรือตามข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนร่วมกันหรือการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในคดีพิเศษระหว่างพนักงานสอบสวนคดีพิเศษกับพนักงานอัยการหรืออัยการทหาร ให้ผู้ร้องขอตามวรรคหนึ่ง แจ้งให้พนักงานอัยการหรืออัยการทหาร และหน่วยงานที่รับคำร้องทราบเพื่อประสานงานกับพนักงานอัยการหรืออัยการทหาร และดำเนินการตามกฎหมาย

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ต้องขอความร่วมมือพนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานอื่นช่วยเหลือใดๆ ในการสืบสวนหรือสอบสวนแทนตนในบางเรื่องหรือบางประเด็น ให้หัวหน้าคณะหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการตามข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

ในคดีที่จะต้องมีการร่วมสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐ หรือตามข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนร่วมกันหรือการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในคดีพิเศษระหว่างพนักงานสอบสวนคดีพิเศษกับพนักงานอัยการหรืออัยการทหาร ให้หัวหน้าคณะหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง แจ้งให้พนักงานอัยการหรืออัยการทหาร และหน่วยงานที่รับคำร้องทราบเพื่อประสานงานกับพนักงานอัยการหรืออัยการทหาร และดำเนินการตามกฎหมาย

(การดำเนินการอื่นในการสืบสวนและสอบสวน)

ข้อ ๑๕ ในการจับ การค้น การสืบสวน และการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดีพิเศษ และรวมถึงการใช้อำนาจพิเศษของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ตามหมวด ๓ การสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและอนุบัญญัตินั้น ๆ

หากข้อบังคับนี้มีได้กำหนดไว้ ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบหรือคำสั่งเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่องนั้นเพื่อให้การปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน

(การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาระหว่างการสอบสวน)

ข้อ ๑๖ กรณีที่มีการยื่นคำร้องขอปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราวระหว่างการควบคุมของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่น ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าของหน่วยงานในการวินิจฉัยอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว และให้หัวหน้าคณะหรือพนักงานสอบสวนในคณะที่ได้รับมอบหมาย หรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้ทำการสอบสวนเรื่องนั้น เป็นผู้รับสัญญาประกันรวมทั้งดำเนินการทั้งปวงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายในเรื่องดังกล่าว

กรณีที่หัวหน้าหน่วยงานเห็นควรไม่ปล่อยตัวชั่วคราว ให้รีบเสนอความเห็นพร้อมบันทึกสัญญา และสรรพเอกสารต่อรองอธิบดีที่กำกับดูแลเพื่อสั่งการในทันที

เมื่อรองอธิบดีที่กำกับดูแลรับเรื่องตามวรรคสองแล้วให้พิจารณาโดยเร็ว หากเห็นควรอนุญาต ให้ออกคำสั่งอนุญาตและมอบเรื่องให้หัวหน้าหน่วยงานจัดการเพื่อปล่อยชั่วคราวและดำเนินการ ตามวรรคหนึ่ง หากเห็นควรไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้เสนอต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาทันที

เมื่ออธิบดีรับเรื่องตามวรรคสามแล้วให้พิจารณาโดยเร็ว หากเห็นควรอนุญาตให้ออกคำสั่ง อนุญาตและมอบเรื่องให้หัวหน้าหน่วยงานจัดการเพื่อปล่อยชั่วคราวและดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากเห็นควรไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้ออกคำสั่งไม่อนุญาตและรีบส่งเรื่องคืนหน่วยงาน เพื่อแจ้งผู้ถูกจับทราบ และดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา ระหว่างการสอบสวนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

(การจัดการเกี่ยวกับสิ่งของที่ยึด आयัด และของกลาง)

ข้อ ๑๗ สิ่งของใดที่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๒๔ หรือรับไว้ ตามกฎหมายอื่น ให้รีบพิจารณาว่าเป็นของกลางอันพึงยึดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ หรือไม่ โดยเร็ว สิ่งของใดเมื่อตรวจสอบแล้วมิใช่สิ่งของที่มีอำนาจยึดไว้ให้คืน เว้นแต่ มีกฎหมายกำหนดวิธีปฏิบัติเป็นการเฉพาะ เช่น ของกลางเกี่ยวกับศุลกากร หรือของกลางเกี่ยวกับป่าไม้ ให้ดำเนินการไปตามกฎหมายนั้น

ของกลางที่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษยึดไว้ใน การสอบสวนคดีพิเศษตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ นั้น ให้มีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด เมื่อเสร็จคดีแล้วให้คืน แก่ผู้ต้องหาหรือแก่ผู้อื่นซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้น เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้คืนทรัพย์สินแต่ยังมีการโต้แย้งกัน ให้แจ้งบุคคลที่อ้างว่าเป็นเจ้าของ อันแท้จริงในทรัพย์สินนั้นฟ้องเรียกร้องยังศาลที่มีอำนาจชำระ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๔๘ วรรคสาม และให้คืนสิ่งของตามคำพิพากษานั้น

ข้อ ๑๘ ในระหว่างการสอบสวน ถ้าสิ่งของที่ยึดไว้มิใช่ทรัพย์สินที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าผู้ใดทำ หรือมีไว้เป็นความผิด ถ้ายังไม่ได้นำสืบหรือแสดงเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี เจ้าของหรือ ผู้มีสิทธิอาจยื่นคำร้องต่อหัวหน้าคณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเพื่อขอรับไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ โดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕/๑ ก็ได้

กรณีเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าคณะแจ้งผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้ที่มีสิทธิทราบเท่าที่จะ กระทำได้ หากมีการยื่นคำร้องขอรับไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ ให้หัวหน้าคณะเรียกประชุมคณะ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษเพื่อดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงกำหนดวิธีการขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงาน ยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์โดยเร็ว

ข้อ ๑๙ ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบ หรือคำสั่งเพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเกี่ยวกับสิ่งของที่ยึด อาศัย และของกลางในคดีให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

(การประชุมพิจารณามีความเห็นทางคดี)

ข้อ ๒๐ ในการมีความเห็นทางคดีของคณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษให้ประชุมคณะและถือมติเสียงข้างมากของที่ประชุมเป็นความเห็นของคณะและให้ดำเนินการไปตามนั้น โดยที่ประชุมที่จะเป็นองค์ประชุมนั้น ต้องมีพนักงานสอบสวนคดีพิเศษไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะและมีหัวหน้าคณะเป็นประธาน เว้นแต่เป็นคดีที่มีพนักงานสอบสวนคดีพิเศษคนเดียว ให้เป็นไปตามความเห็นของผู้นั้น

กรณีหัวหน้าคณะไม่ได้เข้าร่วมประชุมให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษที่ระดับตำแหน่งสูงสุดทำหน้าที่ประธานแทนหัวหน้าคณะ กรณีมีระดับตำแหน่งเท่ากันหลายคนให้ที่ประชุมเลือกพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในที่ประชุมหนึ่งคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานการประชุม

ในการประชุม กรณีเสียงเท่ากันให้ผู้ทำหน้าที่ประธานมีอำนาจออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงเพื่อชี้ขาด และจัดทำบันทึกการประชุมไว้เป็นหลักฐาน กรณีที่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของที่ประชุมก็ให้จดความเห็นนั้นไว้ในบันทึกการประชุมให้ชัดเจน โดยผู้นั้นจะจัดทำบันทึกความเห็นแย้งของตนรวมไว้ในคู่มือสำนวนการสอบสวนด้วยก็ได้

ในการประชุม หัวหน้าคณะอาจอนุญาตให้เจ้าหน้าที่คดีพิเศษและข้าราชการหรือลูกจ้างที่ช่วยเหลือในการสืบสวนหรือสอบสวน เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลได้ตามที่เห็นสมควรโดยไม่มีอำนาจมีมติในการประชุม

(รูปแบบสำนวนการสืบสวนและการสอบสวน)

ข้อ ๒๑ ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดรูปแบบของสำนวนการสืบสวน และสำนวนการสอบสวนคดีพิเศษ รวมทั้งแบบของบันทึกที่ใช้ในสำนวนดังกล่าวและคำอธิบาย เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

(การควบคุม กำกับ ตรวจสอบ เรงรัดการสืบสวนและการสอบสวนคดีพิเศษ)

ข้อ ๒๒ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจควบคุม กำกับ ตรวจสอบ เรงรัด และสั่งการเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษเพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการสั่งให้สืบสวนเพิ่มเติม หรือสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมในข้อที่เห็นว่าไม่สมบูรณ์ และเมื่อมีคำสั่งเช่นนั้นแล้ว ให้ผู้สืบสวน ผู้สอบสวนคดีพิเศษ คณะพนักงานสืบสวน หรือคณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ แล้วแต่กรณี ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อสั่งการโดยเร็ว และรายงานให้ผู้สั่งการทราบเพื่อพิจารณาต่อไป

ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานคดีพิเศษเพื่อกำหนดรายละเอียดในการบริหารงานด้านคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ระยะเวลาในการสืบสวน หรือการสอบสวนคดีพิเศษสำหรับควบคุม กำกับ ตรวจสอบ และเร่งรัดการสืบสวนและการสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติหน้าที่

(การพิจารณาชั้นความเห็นแย้ง)

ข้อ ๒๓ ในการพิจารณาสำนวนการสอบสวนคดีพิเศษในชั้นความเห็นแย้ง ตามมาตรา ๓๔ กองบริหารคดีพิเศษอาจขอให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้ทำการสอบสวนเรื่องนั้นให้ความเห็นหรือชี้แจง เพื่อประกอบการทำความเห็นเสนออธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งตามกฎกระทรวงที่เป็นผู้ทำความเห็นแย้งก็ได้

ข้อ ๒๔ ในเรื่องที่อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งตามกฎกระทรวงที่เป็นผู้ทำความเห็นแย้ง เห็นว่า เรื่องใดที่เสนอมามีความยุ่งยาก ซับซ้อน หรือต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ การพิจารณาทำความเห็นแย้งมีประสิทธิภาพและโดยรอบคอบ อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว อาจแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาและเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาสั่งการก็ได้ ทั้งนี้ คณะทำงาน ดังกล่าวต้องมีความเป็นกลางและมีได้เป็นผู้พิจารณาหรือสอบสวนในเรื่องนั้น ๆ มาก่อน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

วิษณุ เครืองาม

รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการคดีพิเศษ